

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. +370 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Pagal adresatų sąrašą

2024-06-

DĖL AMATININKŲ IR PRAMONĖS GAMINIŲ GEOGRAFINIŲ NUORODŲ APSAUGOS

2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė [reglamentą \(ES\) 2023/2411](#) dėl amatininkų ir pramonės gaminių geografinių nuorodų apsaugos, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2017/1001 ir (ES) 2019/1753 (toliau – Reglamentas (ES) 2023/2411). Lietuva, kaip ir kitos valstybės narės, turi iki 2025 m. gruodžio 1 d. įgyvendinti šį reglamentą ir sukurti sistemą, skirtą amatininkų ir pramonės gaminių geografinių nuorodų apsaugai. Įsigaliosianti amatininkų ir pramonės gaminių geografinių nuorodų apsauga papildys jau daugelį metų gyvuojančią žemės ūkio produktų geografinių nuorodų apsaugos sistemą.

Geografinė nuoroda – tai ženklas, naudojamas ant gaminių, turinčių konkrečią geografinę kilmę ir turinčius dėl tos kilmės nulemtas savybes arba gerą vardą. Kad ženklas veiktų kaip geografinė nuoroda, jis turi identifikuoti, kad produktas yra kilęs iš tam tikros vietos. Geografinė nuoroda galės būti apsaugotas produktas, kurio bent vienas gamybos, perdirbimo ir gaminio paruošimo etapas vyksta apibrėžtoje geografinėje kilmės vietovėje. Šiuo metu plačiai žinomos maisto produktų ir gėrimų saugomos geografinės nuorodos, pvz., Champagne ir Bordeaux – vynui, Parmesan – sūriui, Parma – kumpiui. Tuo tarpu naujasis Reglamentas (ES) 2023/2411 būtų taikomas įvairiems amatininkų ir pramonės gaminiams, pvz., gamtiniams akmenims, medžio dirbiniams, juvelyriniams dirbiniams, tekstilei, nériniams, stalo įrankiams, stiklui, porcelianui, odos dirbiniams ir kt.

Tokios amatininkų ir pramonės gaminių geografinių nuorodų apsaugos sistemos nustatymas, tikimasi, bus naudingas vartotojams, nes padidės informuotumas apie gaminių autentiškumą. Tai taip pat tikėtina, kad tai turės teigiamą ekonominį poveikį labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, nes padidės jų konkurencingumas. Be to, tokia sistema palengvins patekimą į trečiųjų valstybių rinkas sudarant prekybos susitarimus su Sąjunga ir bus išnaudojamas amatininkų ir pramonės gaminių geografinių nuorodų potencialas.

Tam, kad amatininkų ar pramonės gaminio pavadinimui būtų suteikta geografinės nuorodos apsauga, gaminys turi atitikti šiuos reikalavimus: a) gaminio kilmės vieta turi būti konkreti vietovė, regionas arba šalis; b) gaminio tam tikra ypatybė, reputacija ar kita savybė iš

esmės siejama su jo geografine kilme ir c) bent vienas jo gamybos etapas vykdomas apibrėžtoje geografinėje vietovėje.

Reglamente (ES) 2023/2411 numatyta standartinė dviejų etapų registravimo sistema: pirmą kartą produkto specifikacijos ir geografinės nuorodos paraiškos nagrinėjimą atlieka nacionalinės institucijos, o Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės apsaugos tarnyba (toliau – ESINT) antrajame etape yra atsakinga už Sąjungos lygmens paraiškos nagrinėjimą ir registravimą.

Tačiau Reglamente (ES) 2023/2411 numatytas nukrypimas nuo standartinės procedūros – tiesioginė registracija ESINT. Tam tikras sąlygas atitinkančioms valstybėms narėms numatyta galimybė nukrypti nuo pareigos vykdyti nacionalinį procedūrų etapą. Bet kuri valstybės narė, kuriai buvo suteikta tokia leidžianti nukrypti nuostata, paraiška įregistruoti geografinę nuorodą tiesiogiai pateikiama ESINT. Tiesioginė registracija bus leidžiama tik esant konkrečioms sąlygoms (turės būti pateiktas prašymas iki 2024 m. lapkričio 30 d. su įrodymais Komisijai, kad valstybėje narėje nėra nacionalinės amatininkų ir pramonės gaminių geografinių nuorodų apsaugos sistemos ir mažas suinteresuotumas).

Lietuvoje šiuo metu nėra amatininkų ir pramonės gaminių geografinių nuorodų apsaugos sistemos, kaip ir už tokių objektų registravimą, apsaugą ar kontrolę atsakingų institucijų.

Teisingumo ministerija, siekdama tinkamai įgyvendinti Reglamentą (ES) 2023/2411 ir sužinoti apie suinteresuotumą amatininkų ir pramonės gaminių geografinių nuorodų apsauga, 2024 m. birželio 18 d. organizavo viešąją konsultaciją su suinteresuotomis tikslinėmis grupėmis. Į viešosios konsultacijos susitikimą daugiausia atvyko institucijų atstovai, tačiau mums labai svarbi verslo (amatininkų, gamintojų), kurių gaminiai galėtų būti saugomi geografine nuoroda, nuomonė, todėl **maloniai prašome raštu atsakyti iki š. m. liepos 31 d. į vieną klausimą:**

Ar Lietuvos amatininkai ir gamintojai būtų suinteresuoti saugoti gaminių geografines nuorodas, teikdami paraiškas dėl geografinės nuorodos registravimo?

Prašome pasidalinti šia informacija su kitomis jums žinomomis asociacijomis, taip pat įmonėmis, kurioms gali būti aktuali amatininkų ir pramonės gaminių geografinių nuorodų apsauga, ir paraginti juos pateikti atsakymą į aukščiau pateiktą klausimą.

Jūsų nuomonė padės priimti sprendimus dėl tolesnių žingsnių įgyvendinant Reglamentą (ES) 2023/2411.

Dėkojame už bendradarbiavimą.